Euroopan parlamentti
2024-2029

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2024/0051(NLE)

14.1.2025

***

SUOSITUSLUONNOS

esityksestä neuvoston päätökseksi matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen tekemisestä unionin puolesta
(08897/2024 – C10-0125/2024 – 2024/0051(NLE))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Nikola Minchev

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.4

PERUSTELUT 5

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

esityksestä neuvoston päätökseksi matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen tekemisestä unionin puolesta
(08897/2024 – C10-0125/2024 – 2024/0051(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (08897/2024),

– ottaa huomioon luonnoksen matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevaksi Kanadan ja Euroopan unionin väliseksi sopimukseksi (08896/2024),

– ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklan 2 kohdan sekä 87 artiklan 2 kohdan a alakohdan ja 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C10-0125/2024),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 107 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 117 artiklan 7 kohdan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan suosituksen (A10-0000/2025),

1. antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle;

2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Kanadan hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

a. Taustaa

Tämä hyväksyntämenettely koskee esitystä neuvoston päätökseksi matkustajarekisteritietojen (PNR-tiedot) siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen tekemisestä.

Euroopan parlamentti pyysi unionin tuomioistuimelta edellisestä Kanadan kanssa neuvotellusta PNR-sopimuksesta vuodelta 2014 lausuntoa siitä, oliko se yhteensopiva unionin perussopimusten ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa. Unionin tuomioistuin totesi 26. heinäkuuta 2017 antamassaan lausunnossa 1/15, että Kanadan ja EU:n välistä PNR-sopimusta ei voida tehdä suunnitellussa muodossa, koska useat sen määräyksistä olivat ristiriidassa EU:n tunnustamien perusoikeuksien kanssa. Kyseisen lausunnon antamisen jälkeen EU ja Kanada aloittivat uudet neuvottelut uuden, unionin tuomioistuimen vaatimusten mukaisen sopimuksen allekirjoittamiseksi.

Sopimuksen tätä versiota koskevat neuvottelut aloitettiin vuonna 2018. Ne saatiin päätökseen vuonna 2023, minkä jälkeen lopullinen tekstiehdotus toimitettiin neuvostolle ja Euroopan parlamentille. Komissio antoi 4. maaliskuuta 2024 kaksi ehdotusta neuvoston päätökseksi, jotka käsittelivät matkustajarekisteritietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan Kanadan ja Euroopan unionin välisen sopimuksen allekirjoittamista ja tekemistä Euroopan unionin puolesta.

Euroopan tietosuojavaltuutettua (EDPS) kuultiin, ja hän antoi 29. huhtikuuta 2024 lausunnon 15/2024. Siinä hän katsoi, että sopimusluonnos sisältää tarvittavat suojatoimet, jotta sopimus olisi yhteensopiva perusoikeuskirjan kanssa unionin tuomioistuimen lausunnon 1/15 mukaisesti. Lausuntoon sisältyi myös suosituksia sopimuksen täytäntöönpanosta.

b. Esittelijän kanta

Esittelijä katsoo, että sellaisen kansainvälisen sopimuksen tekeminen, jolla luodaan selkeä oikeudellinen kehys PNR-tietojen vaihtamiselle Kanadan kanssa, on tärkeä askel eteenpäin EU:n toimissa vakavan rikollisuuden ja terrorismin ennalta estämisen, paljastamisen, tutkinnan sekä tällaisiin rikoksiin liittyvien syytetoimien alalla.

Esittelijä haluaa myös antaa tunnustusta tärkeälle työlle, jonka Euroopan parlamentti ja edellinen tästä menettelystä vastannut esittelijä Sophie In ‘t Veld tekivät jo aiemmin. Työllään parlamentti ja edellinen esittelijä varmistivat, että sopimuksessa noudatetaan EU:n normeja ja kunnioitetaan perussopimuksia, EU:n perusoikeuskirjaa ja Euroopan unionin tuomioistuimen viimeaikaisia tuomioita.

Europolin viimeisimmän raportin[1] mukaan pelkästään vuonna 2023 EU:n jäsenvaltioissa tehtiin yhteensä 120 terrori-iskua. Tämä antaa osviittaa siitä, miten laaja ongelma terrorismi nykyään EU:ssa on, ja osoittaa, että sen torjunnasta vastaavilla viranomaisilla on oltava käytössään kaikki saatavilla olevat välineet tällaisten iskujen estämiseksi. Keräämällä ja analysoimalla PNR-tietoja viranomaiset voivat saada tärkeitä tietoja, joiden avulla he voivat

[1] Europolin vuoden 2024 selvitys terrorismitilanteesta ja -suuntauksista EU:ssa ”EU Terrorism Situation and Trend Report 2024”.

havaita epäilyttävää matkustuskäyttäytymistä ja tunnistaa rikollisten ja terroristien apureita. Lisäksi nämä tiedot voivat tukea tutkinta- ja syytetoimia tapauksissa, joissa on syyllistytty laittomaan toimintaan. Esittelijä on vakuuttunut siitä, että on tarpeen mahdollistaa kansainvälinen poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö erityisesti Kanadan kanssa, joka on EU:n luotettava kansainvälinen kumppani.

Vaikka matkustajarekisteritietojen käsittelyllä puututaan matkustajien yksityisyyteen ja tietosuojaoikeuksiin, esittelijä katsoo, että tämä lainvalvontaviranomaisten suorittama rajattu ja tiukasti säännelty käsittely on välttämätöntä ja oikeasuhteista, kun otetaan huomioon PNR-tietojen kansainvälisen vaihtamisen ja analysoinnin mahdollisesti merkittävä rooli vakavan kansainvälisen rikollisuuden ja terrorismin torjunnassa.

Ottaen huomioon Euroopan tietosuojavaltuutetun myönteinen lausunto ja unionin tuomioistuimen vuonna 2022 antama tuomio, jossa se vahvisti PNR-tietojen käsittelyä koskevan unionin oikeudellisen kehyksen pätevyyden, esittelijä on vakuuttunut tämän sopimuksen tavoitteista ja siihen sisältyvistä takeista. Esittelijä on erityisesti tyytyväinen siihen, että sopimukseen sisältyy suojatoimia, jotka liittyvät syrjintäkieltoon, tietojen säilyttämiseen ja tietoturvaan, valvontaan, läpinäkyvyyteen ja matkustajille ilmoittamiseen, yksityishenkilöiden pääsyyn omiin PNR-tietoihinsa ja yksityishenkilöitä koskeviin PNR-tietojen korjauksiin sekä hallinnollisiin ja oikeudellisiin muutoksenhakukeinoihin.

Esittelijä painottaa odottavansa, että sopimusta sovelletaan noudattaen tiukasti näitä suojatoimia, Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja Euroopan tietosuojavaltuutetun antamia suosituksia. Siksi esittelijä muistuttaa komissiota siitä, että sen on kiinnitettävä erityistä huomiota näihin näkökohtiin sekä rekisteröidyn oikeuksien käyttöön sopimuksessa määrättyjen tarkastelujen aikana.

Esittelijä katsoo, että tämän sopimuksen tekeminen edistää vakavan rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa samalla kun sillä säilytetään tarvittavat rajoitukset ja suojatoimet, joilla varmistetaan matkustajien perusoikeuksien kunnioittaminen.

Edellä esitetyn perusteella esittelijä suosittelee, että parlamentti hyväksyy esityksen neuvoston päätökseksi.